

POLSKI DLA TŁUMACZY

PO CO TŁUMACZOWI PRAWNICZEMU „PORADNIK JĘZYKOWY”

Na wstępie do swojej książki pt. „Poradnik językowy dla prawników” jej autorka, Hanna Jadacka, postawiła podobnie brzmiące pytanie: *Po co prawnikom „Poradnik językowy”?* Ponieważ odpowiedź na to pytanie jest bardzo ważna również dla tłumaczy prawniczych, więc pozwalamy ją sobie zacytować:

„Pisanie poradnika językowego dla osób mających wyższe wykształcenie humanistyczne, należących do elity społecznej, może się wydawać zajęciem niepotrzebnym, a nawet trochę śmiesznym, określanym przez starożytnych jako „noszenie sowy do Aten”. Rzeczywistość nie wygląda jednak tak optymistycznie, jak by na to wskazywały pozory. Zatrzymajmy się tylko przy kilku ważnych faktach.

Wiedza językowa dorosłych Polaków pochodzi prawie wyłącznie ze szkoły podstawowej. Zakres i poziom tej edukacji uwzględnia więc **możliwości** intelektualne osób co najwyżej piętnastoletnich, co musi się **łączyć** z ogromnymi uproszczeniami i drastycznymi ograniczeniami **przekazywanych** treści.

Nikt nie wytłumaczy przecież dziesięcio- czy dwunastoletniemu dziecku, że jeżeli dany (w podmiocie zdania) zbiór obejmuje wykonawców alternatywnych, to wykonywana czynność, którą wskazuje orzeczenie, harmonizuje gramatycznie z całym zbiorem, nie zaś — z **konkretnym** wykonawcą — bo po co miałyby to takiemu właśnie odbiorcy (bezsukutecznie!) **wyjaśniać**: Żeby poradził sobie w przyszłości ze zdaniami o podmiocie: *Marszałek Sejmu lub jeden z wicemarszałków ...?* Byłoby to przewidywanie doprawdy za daleko idące.

W szkole średniej nauka o języku jest tylko zapisana w programach; przedmiot nazywany „językiem polskim” obejmuje **faktycznie** naukę o literaturze polskiej z elementami literatury powszechnej. **Gdyby** nawet sytuacja przedstawiała się znacznie lepiej, to i tak trudno **byłoby** oczekiwać, aby licealiści mieli podawaną wiedzę językową z myślą o jakimś konkretnym nachyleniu zawodowym, **np.** prawniczym, bo przecież licea są ogólnokształcące.

Na szkole średniej kończy się regularna edukacja w zakresie języka polskiego; jej kontynuację zapewniają — w różnym **zakresie** — tylko studia filologiczne z polonistyką na czele. W programie **magisterskich** studiów prawniczych nie przewidziano ani zajęć z kultury języka, ani choćby warsztatów redakcyjnych. Ci prawnicy, którym przyjdzie się zająć stanowieniem prawa, a to znaczy nieustannie szukać najlepszych środków językowych do wyrażenia nie najłatwiejszych myśli, mogą liczyć tylko na swoją intuicję — wszak są dorośli...”

Wszystko, co powiedziano wyżej o brakach wykształcenia w zakresie wiedzy o języku polskim, zwłaszcza zaś polskim języku prawnym i

prawniczym, odnosi się oczywiście do tłumaczy prawniczych. Co prawda doświadczeni tłumacze prawniczy wiedzą, że każdego języka specjalistycznego trzeba się uczyć i to całe życie - w ramach samokształcenia. Jednak ani ta świadomość, ani dobre chęci dotychczas nie wystarczały, ponieważ nawet ci najbardziej gorliwi w podnoszeniu swoich kwalifikacji zawodowych nie mieli możliwości systematycznego uporządkowania swojej wiedzy, zaś adepci zawodu mogli liczyć wyłącznie na swoją intuicję, sądząc o sobie naiwnie – jak to z młodymi bywa – że są przecież dorośli ...

Na szczęście ukazało się nakładem Wydawnictwa Naukowego *Semper* to doskonale opracowanie. „Poradnik językowy dla prawników”, autorstwa Hanny Jadackiej, profesora tytularnego w Instytucie Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Książka jest na co dzień wykorzystywana skwapliwie między innymi przez nauczycieli tłumaczenia prawniczego w Interdyscyplinarnym Podyplomowym Studium Przekładu Prawniczego Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, nie tylko ze względu na oczywiste korzyści z niej płynące, ale na jej unikatowość w tym zakresie.

Z pełną satysfakcją polecamy więc naszym czytelnikom „Poradnik językowy dla prawników”, który można nabyć również w sprzedaży wysyłkowej, kierując zamówienia na adres:

Wydawnictwo Naukowe Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa
Tel./fax: (22) 828 49 73 E-mail: redakcja@semper.pl www.semper.pl
Sklep internetowy prowadzący sprzedaż: www.semper.istore.pl